

Plucińska, Helena

Tadeusz Bychawski (1903-1974)

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 20/2, 339-340

1975

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

TADEUSZ BYCHAWSKI
1903—1974

Po długiej, uciążliwej chorobie zmarł 7 listopada 1974 r. mgr inż. Tadeusz Bychawski, jeden z wieloletnich członków Zespołu Historii Geodezji Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN.

Inż. Bychawski urodził się 9 listopada 1903 r. w Kamienskoje, na Ukrainie. Ukończył gimnazjum im. T. Rejtana w Warszawie oraz Państwową Szkołę Mierniczą (1928), dającą tytuł mierniczego. Po studiach wyższych na Politechnice Warszawskiej otrzymał 1 lutego 1946 r. tytuł inżyniera geodety i magistra nauk technicznych.

Pracę zawodową rozpoczął w 1928 r. w Zarządzie Miejskim we Włocławku, skąd po trzech latach przeszedł do biura mierniczego przysięgłego, prof. inż. Stanisława Kłuźniaka, w Warszawie (1931—1934). W 1934 r. inż. Bychawski otworzył w Gostyniu własne biuro miernicze, które prowadził do 1938 r., następnie pracował w Urzędzie Wojewódzkim w Nowogrodku. W sierpniu 1939 r. przeniósł się do Brześcia nad Bugiem, gdzie zlecono mu zorganizowanie miejskiej służby mierniczej. W 1944 r. inż. Bychawski przyjechał do Warszawy i zamieszkał w Falenicy; od września tego roku objął stanowisko mierniczego w Wydziale Komunikacyjno-Budowlanym Warszawskiego Urzędu Wojewódzkiego w Otwocku. Jesienią 1944 nawiązał kontakt z prof. inż. Janem Piotrowskim, inż. Kazimierzem Sawickim oraz inż. Wacławem Sztompką, w celu zorganizowania jednolitej państwowej służby geodezyjnej.

W okresie 1945—1956 T. Bychawski pracował początkowo w Głównym Urzędzie Pomiarów Kraju na stanowisku dyrektora Głównego Archiwum Mierniczego, a następnie jako kierownik innych działów tej instytucji. 1 kwietnia 1956 r. przeszedł do Ośrodka Dokumentacji Naukowo-Technicznej Instytutu Geodezji i Kartografii. Uzyskawszy w 1961 r. stopień adiunkta w IGiK, powołany został w 1966 r. na stanowisko kierownika Branżowego Ośrodka Informacji Technicznej

i Ekonomicznej. Funkcję tę pełnił do przejścia na emeryturę w marcu 1970 r.

W latach 1947—1950 wykładał w Państwowym Liceum Mierniczym, a następnie w Technikum Geodezyjnym w Warszawie. Był autorem trzech doskonałych podręczników geodezyjnych (wyd. w latach 1969—1971).

Do Zespołu Geodezji Tadeusz Bychawski należał od 1958 r. Z tego okresu pochodzą jego artykuły z zakresu historii geodezji, publikowane przeważnie w „Przeglądzie Geodezyjnym”. Kilka opracowań pozostawił w maszynopisie.

W ostatnich latach życia mgr inż. Tadeusz Bychawski podjął badania nad rękopisami traktatów astronomicznych i geodezyjnych z okresu późnego średniowiecza i początków epoki nowożytnej, dokonując wyboru źródeł, które zamierzał opracować do druku. Prace te przerwała śmierć. Zespół nasz utracił w jego osobie uzdolnionego współpracownika, pełnego uroku człowieka, o wysokiej kulturze, sumiennego badacza i znawcę przedmiotu.

Helena Plucińska

WYKAZ PRAC MGRA INŻ. TADEUSZA BYCHAWSKIEGO Z ZAKRESU HISTORII GEODEZJI

1. Pierwszy geodeta (o Eratostenesie). *Przegląd Geodezyjny* R. 31: 1958 nr 1 s. 30—32.
2. Geodeci Kalifa. *Tamże* R. 33: 1960 nr 6 s. 212—217.
3. Wspomnienia. *Tamże* nr 12 s. 450—458.
4. Le mesurage de l'arc monograde du méridien effectué par les astronomes du calife al Ma'moun. W: *Etudes d'Histoire de la Science et de la Technique*. Wrocław 1968 s. 169—175.
5. Jubileusz prof. inż. Ljubomira Dimowa. *Przegląd Geodezyjny* R. 42: 1969 nr 3 s. 119.
6. [Rec.] A. W. Richeson: *English Land Measuring to 1800. Instruments Practic*. Cambridge (Mass.) 1966. *Tamże* s. 126—127.
7. Geodezja i kartografia w ciągu 25 lat istnienia Polski Ludowej. *Tamże* nr 12 s. 489—490 (przedruk w czasopiśmie radzieckim *Geodiezija i Kartografija*).
8. Archiwum Miernicze — wczoraj. Składnica geodezyjna — dziś. Bank Danych — jutro. Cz. 1. *Przegląd Geodezyjny* R. 43: 1970 nr 7 s. 294—296; Cz. 2. *Tamże* nr 9 s. 363—365; Cz. 3. *Tamże* nr 11 s. 477—478.
9. Polsko-russkije odnoszenija w oblasti topograficzeskoj kartografii. Polskie topograficzeskije karty (1918—1939 gg.). W: *Istorija russko-polskich kontaktow w oblasti geologii i geografii* (Kratkije tiezisy dokładow k simpoziumu 13—18 1972 g.). Leningrad 1972 s. 77—78.
10. Sympozjum Międzynarodowego Towarzystwa Miłośników Globusów, Kraków 17—20 października 1972 r. *Przegląd Geodezyjny* R. 46: 1973 nr 4 s. 168—169.

PRACE W MASZYNOPISIE

1. Wskazówki badania map dawnych, 1958.
2. Układy miar na ziemiach polskich w XVIII wieku i wynikające stąd skale planów pomiarowych, 1960.